

Bogusław Dróżdż

Początki Biblioteki Cyfrowej Diecezji Legnickiej

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 1 (36), 121-124

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. BOGUSŁAW DROŹDŹ¹

POCZĄTKI BIBLIOTEKI CYFROWEJ DIECEZJI LEGNICKIEJ

Fakt digitalizacji bibliotecznych zbiorów należących do diecezji legnickiej trzeba wiązać z dwiema rocznicami. Pierwsza dotyczy dwudziestolecia powstania diecezji legnickiej (1992), natomiast druga przypomina, że piętnaście lat temu Legnicę nawiedził bł. papież Jan Paweł II (1997). Obie te rocznice stały się okazją, aby panoramę osiągnięć diecezji legnickiej poszerzyć o nowe dzieło, jakim jest Biblioteka Cyfrowa Diecezji Legnickiej.

Początki Biblioteki Cyfrowej Diecezji Legnickiej mają swoje źródło w realizacji projektu o tytule *Digitalizacja zbiorów Biblioteki Benedyktynek Krzeszowskich oraz Legnickiego Seminarium Duchownego*. Projekt ten był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Beneficjentem projektu była diecezja legnicka, całkowita jego wartość wyniosła 1 259 690,51 zł. Wartość dofinansowania to 855 092,36 zł². Głównym celem projektu była ochrona i upowszechnienie zbiorów o szczególnym znaczeniu historycznym i kulturowym poprzez digitalizację i udo-

¹ Biblioteka im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego w Legnicy.

² Wszystkie istotne dane na temat projektu, z których niektóre przytaczamy, znajdują się na stronie internetowej: http://ue.diecezja.legnica.pl/Projekty/04/04projekt04/informacja_digitalizacja.pdf, 06.06.2013.

stępnienie w ogólnodostępnej bazie cyfrowej najcenniejszych zasobów bibliotecznych z terenu diecezji legnickiej. Cel ten osiągnięto poprzez:

- digitalizację zbiorów rękopiśmiennych, inkunabułów, starodruków, muzykaliów, ilustracji, map wybitnych twórców danej epoki oraz unikalnych zdjęć z okresu międzywojennego w liczbie 500 tys. stron wraz z mikrofilmowaniem w liczbie 20 tys. stron;
- stworzenie baz danych powyższych zasobów;
- udostępnienie publicznej bazy cyfrowej.

W przebiegu realizacji projektu należy odnotować kilka ważnych dat. Piętnastego lipca 2010 roku nastąpiło podpisanie umowy z władzami województwa dolnośląskiego o dofinansowanie projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013. Następnie 10 czerwca 2011 roku podpisano umowę z wykonawcą projektu. Trzydziestego pierwszego stycznia 2012 roku wydano publikację pt. *Skarbiec piśmiennictwa diecezji legnickiej*. Tego dnia nastąpiło zakończenie rzeczowe realizacji projektu, co oznacza, że zakończono zaplanowane digitalizowanie wszystkich materiałów. Finansową stronę realizację projektu zamknięto 13 kwietnia 2012 roku. Datą kończącą realizację projektu jest 20 czerwca 2012 roku. Wtedy w Bibliotece im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego w Legnicy odbyła się konferencja prasowa, na której podsumowano realizację projektu oraz pokazano na specjalnie zredagowanej stronie internetowej (www.bcdl.pl) pierwsze publikacje w zapisie cyfrowym.

W ramach projektu wykonano 0,5 mln skanów stron bibliotecznych materiałów różnego typu i formatu. W liczbie tej 300 tys. skanów pochodziło ze zbiorów biblioteki seminaryjnej. Następne 200 tys. to skany zbiorów biblioteki krzeszowskiej. Należy jeszcze dodać, że nowo utworzona biblioteka cyfrowa uzupełniana jest – ale już poza projektem – skanami książek i czasopism, które dokumentują przede wszystkim dwudziestoletnią historię diecezji. Szczególnie cenne są: „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” (kwartalnik), „Perspectiva. Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne”

(półrocznik), kilka schematyzmów oraz legnickie wkładki dwóch tygodników: „Niedzieli” i „Gościa Niedzielnego”.

Warto nadmienić, że zbiory Biblioteki Opactwa Sióstr Benedyktynek w Krzeszowie zasadniczo są bardzo mało znane historykom, bibliotekarzom i archiwistom, a tym bardziej zwykłym czytelnikom. Dlatego ich cyfryzacja jest szczególnie wartościowa. Księgozbiór zakonny liczy obecnie ponad 28 tys. woluminów. W tej liczbie jest ponad 1 000 starodruków i rękopisów. W krzeszowskich zbiorach, poza wielką liczbą druków zwartych, odnajdujemy również utwory muzyczne z okresu od XVII do XIX wieku. Całość zbiorów bibliotecznych była gromadzona nie tylko przez cystersów i ponemieckich benedyktynów. Znaczna część zbiorów została przywieziona do Krzeszowa wraz z przeniesieniem benedyktynki lwowskich. Do dawnego opactwa cystersów przybyły one 31 maja 1946 roku. Opuszczający wówczas konwent niemieccy benedyktyni, którzy od 1919 roku przebywali w Krzeszowie, w sposób symboliczny przekazali klasztor siostrom. W ten sposób mniszki weszły również w posiadanie zbiorów bibliotecznych, które benedyktyni zdołali zebrać i uporządkować po zakończeniu I wojny światowej³.

Digitalizacja objęła również pewną część zbiorów Biblioteki im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego. Księgozbiór tej biblioteki liczy 120 tys. woluminów. W roku akademickim 2011/2012 biblioteka udostępniała czytelnikom 85 542 egzemplarze książek oraz 540 tytułów czasopism (w tym 109 czasopism obcojęzycznych i 431 czasopism polskojęzycznych). Placówka gromadzi również prace dyplomowe, których zbiór liczy obecnie 765 egzemplarzy, ponadto posiada także multimedia w liczbie 610 jednostek. Do najcenniejszych zbiorów biblioteki należy księgozbiór starych druków liczący blisko 1,5 tys. woluminów (z tego 1 397 woluminów jest skatalogowanych), ponad sześćdziesiąt rękopisów oraz XIX-wieczne dokumenty życia religijno-społecznego (m.in. parafialne księgi metrykalne i gospodarcze).

³ W.W. Szetelnicki, *Słowo wstępne*, w: *Skarbiec piśmiennictwa diecezji legnickiej*, pod red. tegoż, Legnica 2012, s. 5-7.

Powstała Biblioteka Cyfrowa Diecezji Legnickiej obecnie stale jest zasilana nowymi publikacjami. Od 9 lipca 2012 roku należy do Federacji Bibliotek Cyfrowych jako czwarta kościelna biblioteka tego typu w Polsce⁴.

⁴ Do Federacji Bibliotek Cyfrowych należą następujące kościelne biblioteki (w nawiasach daty udostępnienia zbiorów w ramach FBC): Księgozbiór Wirtualny Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES (od 11 sierpnia 2006 roku), Cyfrowa Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu (od 1 stycznia 2009 roku), Armarium. Dominikańska Biblioteka Cyfrowa (od 1 kwietnia 2011 roku).